

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 21.3.2005 62. vuosikerta Numero 1 Sivu 15

Nurmirehu päihittää viljan edullisuudessa

Pekka Pihamaa, Marketta Rinne, Päivi Nykänen-Kurki, Kauko Koikkalainen ja Sami Myyrä; MTT

Nurmisäilörehu on suomalaisten nautojen ruokinnan perusta. Säilörehun tuotantokustannusta pidetään yleensä huomattavasti rehuviljan kauppahintaa korkeampana. Tämän vuoksi yleisessä keskustelussa on esitetty huolestuneita puheenvuoroja väkirehuruokinnan lisääntymisen vaaroista.

Säilörehun tuotantokustannuksia voidaan pienentää viljelemällä apilanurmia ja käyttämällä rehun korjuussa urakoitsijaa. Nurmirehun kilpailukykyä parantaa myös säilörehunurmille maksettavan tuen lisääntyminen, jos LFA-uudistus toteutuu esitetyn kaltaisena.

Tässä tarkasteltava tilanne tulee viljelijän päätettäväksi silloin, kun lisämaata on tarjolla vuokrattavaksi nurmiviljelyyn tai kun rehuntarve tyydytetään ostoviljalla.

Laskelmissa tuotannolle saatava tuki on usein jätetty tarkastelun ulkopuolelle. Markkinatuottoihin ja subventoimattomiin kustannuksiin perustuva tarkastelu on selkeä, mutta se ei välttämättä aina tue käytännön päätöksentekoa. Tässä tarkastellaan myös tukia, jotka pienentävät selvästi rehun tuotantokustannusta.

Vaihtoehtona apilapitoinen nurmi

Apilapitoiset nurmet tarvitsevat vähemmän typpilannoitusta kuin puhtaat heinäkasvinurmet. Apilanurmia luomunurmet mukaan lukien on kuitenkin vain noin 20 % koko nurmialasta. Apilanurmien suosiota vähentää niiden sadon vaihtelu, esikuivausongelmat toisen sadon aikaan ja apilan varhainen häviäminen kasvustosta. Myöskään nurmenviljely eloperäisillä mailla ei suosi puna-apilaa.

Ongelmia voidaan ratkoa esimerkiksi varaamalla nurmen tuotantoon riittävän suuri pinta-ala ja kokeilemalla yhden korjuun tekniikkaa. Apilan häviämistä voi kompensoida lannoituksen avulla. Typpilannoitusta lisätään, jos apilaa on kasvustossa enää vähän. Eloperäisillä mailla puna-apilan voi korvata alsikeapilalla.

Näin laskelma tehtiin

Laskelmassa verrataan eri tavoin tuotetun apilanurmen ja heinänurmen kustannusta. Molemmat nurmet ovat tavanomaisesti viljeltyjä eli apilanurmikaan ei saa

luomutukea. Apilanurmen panosten käyttö ja sato perustuvat MTT:n apilakokeisiin. Heinänurmen laskelma on ProAgria Maaseutukeskusten Liiton mallilaskelma vuodelta 2004, johon on päivitetty vuoden 2005 tuet.

Vertailtavia vaihtoehtoja on neljä. Ensimmäinen on apilapitoinen nurmi, jonka viljelystä vastaa urakoitsija korjaten yhden pyöröpaalisadon. Tarvittaessa apilanurmi puhdistusniitetään tai laidunnetaan loppukesällä. Pellon hinta on keskimääräisen vuokran suuruinen. Toisena on ensimmäistä vastaava apilapitoinen nurmi, josta urakoitsija korjaa kaksi pyöröpaalisatoa. Kolmantena on apilapitoinen nurmi, josta viljelijä korjaa itse kaksi satoa tarkkuussilppurilla. Urakoitsija uusii nurmen. Pellon hinta on edelleen keskimääräisen vuokran suuruinen. Neljäntenä vertailussa on heinänurmi, jonka viljelystä viljelijä vastaa itse korjaten kaksi satoa tarkkuussilppurilla. Pelto hinnoitellaan ProAgria Maaseutukeskusten Liiton laskelmien mukaisesti, jossa kustannukset muodostuvat oman pellon korkovaatimuksesta ja salaojituksesta. Eri vaihtoehtoilta on määritelty muuttuvat kustannukset, urakointi tai kiinteä kustannus, tuotantokustannus ilman pellostä syntyvää kustannusta, täysi tuotantokustannus ja tuettu tuotantokustannus rehuyksikköä kohti.

Nurmella on kilpailukykyä

Laskelman vaihtoehtoissa 1 - 3 säilörehun tuotantokustannus on pienempi tai lähes sama kuin ostorehuviljasta syntyvä kustannus. Nurmirehua voidaan tuottaa kilpailukykyiseen hintaan, kun tuet otetaan huomioon.

Satotason nousun vuoksi kaksi kertaa korjattavassa apilanurmessa tuotantokustannus on rehuyksikköä kohti pienempi kuin kerran korjattavassa, vaikka korjuukustannukset lisääntyvät. Pinta-alatukien huomioimisen jälkeen tilanne on päinvastainen ja esimerkissä tuettu tuotantokustannus on pienempi kerran korjattavassa apilanurmessa kuin kaksi kertaa korjattavassa.

Tämä esimerkki on yksinkertaistettu ja jokaisen viljelijän pitää itse arvioida sen soveltuvuus omalle tilalleen ottaen huomioon tilakohtaiset ja paikkakuntakohtaiset tekijät. Laskelma soveltuu parhaiten ostoviljan ja vuokrapellolla tapahtuvan säilörehun viljelyn vertailuun. Nautakarjan ruokinnan kannalta lisäpellon vuokraus karkearehun tuotantoon on varsin suositeltava vaihtoehto.

Lisätietoja: pekka.pihamaa@mtt.fi
puh. (09) 5608 6233

Säilörehun tuotantokustannus heinä- ja apilanurmella C2 - tukialueella. Apilanurmi on kirjoittajien laatima esimerkki ja heinänurmen tuotantokustannus on ProAgria Maaseutukeskusten Liiton mallilaskelmien mukainen.

Säilörehun katetuottolaskelma				
Paalinpaino 500 kg	Apilanurmi yksi sato	Apilanurmi kaksi satoa	Apilanurmi kaksi satoa, omat koneet	Heinänurmi MKL:n mallilaskelma
Tuore sato, kg/ha	12 000	18 500	18 500	17 900
Sato, ry/ha	3 240	4 995	4 995	4 833
CAP, LFA, ympäristö- ja haatuet, euro/ha	577	577	577	577
Muuttuvat kustannukset, euro/ha	266	403	288	388
Katetuotto A, euro/ha	311	174	290	189
Muuttuvat kustannukset, euro/ry	0,08	0,08	0,06	0,08
Kiinteä tai urakointikustannus, euro/ha	420	590	647	617
Kiinteät kustannukset, euro/ry	0,13	0,12	0,13	0,13
Tuotantokustannus ilman peltoa, euro/ha	686	992	935	1 005
Tuet - kustannukset, ilman peltoa	-109	-415	-357	-428
Tuotantokustannus ilman peltoa, euro/ry	0,21	0,20	0,19	0,21
Pelto, euro/ha	124	124	124	217
Säilörehun tuotantokustannus, euro/ha	810	1 116	1 059	1 222
Tuet - kustannukset	-233	-539	-481	-645
Tuotantokustannus, euro/ry	0,25	0,22	0,21	0,25
Tuettu tuotantokustannus, euro/ry	0,07	0,11	0,10	0,13

